

ΒΑΣΙΚΕΣ ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΑΝΑΛΗΨΗ ΣΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΗΣ ΕΚΘΕΣΗΣ

Στο μάθημα της έκθεσης ο μαθητής θα πρέπει να γνωρίζει καλά την ύλη για να μπορέσει να οργανώσει σωστά την χρονική διάρκεια του διαβάσματός του, ώστε να κάνει αρκετές επαναλήψεις.

Το επαναληπτικό διάβασμα θα πρέπει να χωριστεί σε τρεις ενότητες. Η πρώτη θα αφορά την τεχνική της έκθεσης, η δεύτερη τη θεωρία και η τρίτη τις έννοιες και το γνωστικό υλικό που απαιτείται για τη συγγραφή της έκθεσης.

ΠΡΩΤΗ ΕΝΟΤΗΤΑ: ΤΕΧΝΙΚΗ

Ο μαθητής θα πρέπει να επαναλάβει το υλικό που έχει διδαχθεί από τη Β' Λυκείου όσον αφορά στις σημειώσεις και την περίληψη. Θα πρέπει να ασκηθεί σε κείμενα που έχει από το σχολείο ή το φροντιστήριό του, σχετικά με την συγγραφή της περίληψης, τους πλαγιότιτλους, τις διαρθρωτικές λέξεις που χρησιμοποιούνται για να επιτευχθεί η συνοχή της περίληψης. Επίσης θα πρέπει να δώσει προσοχή στο χρόνο της συγγραφής της έκθεσης ο οποίος δεν πρέπει να ξεπερνά τα 30-40 λεπτά της ώρας. Παράλληλα θα πρέπει να θυμηθεί το διάγραμμα του κειμένου και τους τρόπους ανάπτυξης μιας παραγράφου. Τέλος πρέπει να επαναλάβει το υλικό που έχει για τον επικοινωνιακό λόγο της έκθεσης. Για τις λεξικολογικές ασκήσεις που ζητούνται συνήθως στην έκθεση, πρέπει να διαβάσει το λεξιλόγιο που του έχει δοθεί, καθώς και να χρησιμοποιήσει οποιοδήποτε λεξικό έχει σπίτι του.

ΔΕΥΤΕΡΗ ΕΝΟΤΗΤΑ: ΘΕΩΡΙΑ

Η επανάληψη της θεωρίας θα πρέπει να ξεκινήσει από την ΠΕΙΘΩ. Συγκεκριμένα οι τρόποι πειθούς (επίκληση στη λογική, στο συναίσθημα του δέκτη, στην αυθεντία, επίκληση στο ήθος του πομπού ή του δέκτη και επίθεση στο ήθος του αντιπάλου – Σελ. 11, 41, 43, 44, 45). Τα μέσα πειθούς (επιχειρήματα και τεκμήρια όσον αφορά στην επίκληση στην λογική – περιγραφή, αφήγηση, χιούμορ, ειρωνεία, όσον αφορά στην επίκληση συναίσθημα – Σελ 12, 16, 17, 20, 21, 41, 42, 43, 44, 45). Επίσης πρέπει να επιστήσει την προσοχή του στα είδη των συλλογισμών: παραγωγικός συλλογισμός (από το γενικό στο ειδικό), επαγωγικός συλλογισμός (από το ειδικό στο γενικό, είδη επαγωγικού συλλογισμού: γενίκευση, αίτιο – αποτέλεσμα, αναλογία), αναλογικός συλλογισμός (από τα επιμέρους στα επιμέρους) (Σελ 13, 14, 18, 19). Ακόμα ο μαθητής θα πρέπει να μπορεί να μετατρέπει έναν παραγωγικό συλλογισμό σε επαγωγικό και αντίστροφα ή να ανιχνεύει τη συλλογιστική πορεία ενός κειμένου (η απάντηση αυτής της άσκησης θα πρέπει να είναι αναλυτική, δηλαδή πρέπει να εντοπίσει το θέμα και τη θέση του συγγραφέα, τα επιχειρήματα που αναλύουν ή υποστηρίζουν τη θέση του και το συμπέρασμα στο οποίο καταλήγει). Τέλος πρέπει να διαβάσει τη θεωρία του ΔΟΚΙΜΙΟΥ Σελ. 109, 110, 111, 120, 131 (η γλώσσα του δοκιμίου), 132 (η οργάνωση του δοκιμίου), 137, 154, 166 και 171 (άρθρο και δοκίμιο), 201 (επιφυλλίδα).

ΤΡΙΤΗ ΕΝΟΤΗΤΑ: ΕΝΝΟΙΕΣ

Σ' αυτή την ενότητα ο μαθητής πρέπει να κάνει επανάληψη το γνωστικό υλικό που έχει (από το σχολείο ή το φροντιστήριο) σχετικά με τις έννοιες του βιβλίου. Οι έννοιες με τις οποίες θα πρέπει να ασχοληθεί επισταμένως ο μαθητής είναι:

- Παιδεία: (Σελ 24: οι σκοποί της παιδείας, η σύγχρονη εκπαίδευση, Σελ 77: η Ευρωπαϊκή διάσταση της εκπαίδευσης και οι στόχοι της, Σελ 262: οι σχέσεις δασκάλου – μαθητή)
- Ελευθερία: (Σελ 30-31: οι μορφές της ελευθερίας και οι προϋποθέσεις της)
- Ανθρώπινα δικαιώματα (Σελ 34-40): η οικουμενική διακήρυξη των δικαιωμάτων του ανθρώπου, οι σύγχρονες παραβιάσεις των δικαιωμάτων (πρόσφυγες, μετανάστες, παιδιά, γυναίκες), ο ρόλος του ΟΗΕ και των Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων για την προάσπιση των δικαιωμάτων.
- Περιβάλλον, Οικολογικό πρόβλημα (Σελ 40, 41, 273)
- Η διαφήμιση (Σελ 50-61) με την διαφήμιση πρέπει να διαβαστεί και η έννοια καταναλωτισμός.
- Ευρωπαϊκή Ένωση, διεθνισμός, παγκοσμιοποίηση Σελ 72-77
- Πολιτικός λόγος, προπαγάνδα, δίκαιος- άδικος λόγος, η γλώσσα της εξουσίας, ολοκληρωτισμός, δημοκρατία, λαϊκισμός, Σελ 78, 80, 176, 220, 224, 245, 249.
- Θανατική ποινή Σελ 84-90
- Επιστήμη – Τεχνολογία Σελ 96-102, 126, 178-182 (κλωνοποίηση, γονιδιακή ταυτότητα)
- Μαζοποίηση, κομφορμισμός, κοινωνικοποίηση, θετικές – αρνητικές επιδράσεις της κοινωνίας στο άτομο. Σελ. 115-119, Μεσσιανισμός σελ 252,258-261
- Μουσεία, Μνημεία, παράδοση, πολιτιστική αλλοτρίωση Σελ 133-149,172-175
- Ποδόσφαιρο, ψυχαγωγία, χουλιγκανισμός Σελ 167-170
- Η πληροφορική στην εκπαίδευση, το διαδίκτυο Σελ 183-199
- Η κρίση του θεσμού της οικογένειας, το θέμα της ισότιμης γονικής ευθύνης Σελ 201-206
- Ανθρωπισμός, ανθρωπιστική παιδεία Σελ 233,237-242
- Εθνισμός, εθνικισμός, σοβινισμός Σελ 243 και από το βιβλίο Θεματικοί κύκλοι Σελ 236.

Σημείωση: βοηθητικό υλικό σχετικά με τις έννοιες του σχολικού βιβλίου υπάρχει και στο βιβλίο Θεματικοί κύκλοι.